

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/25760 ER 116

Sayı :54045643-610-E.1036128
Konu :Soru Önergeleri (7/25760)

31.03.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-626432 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA'ya ait 7/25760 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş (7/25760) (3 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : QUBNAZKW Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarin-ve-orman-bakanligi-cbys>
 Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya /
 ANKARA
 Tel: (0312) 287 33 60
www.tarimorman.gov.tr Tel:

Bilgi için:Tülin DURAK
Mali Hizmetler Uzmanı
Telefon No:(312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MALATYA MİLLETVEKİLİ SAYIN VELİ AĞBABA'YA AİT 7/25760 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Temel gelirleri, su kullanıcılarından tahsil ettikleri su kullanım hizmet bedelleri olan Sulama Birlikleri, 6172 sayılı Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi ayrı tüzel kişilikleri bulunan kuruluşlar olup, devletten herhangi bir mali kaynak aktarılmamaktadır. Bu sebeple, sulama birliği kaynaktan tarla başına kadar suyun iletilmesi ve dağıtılması için yapılan tüm masrafları su kullanım hizmet bedeli geliri ile karşılar, kar maksadı güdemez.

Su kullanıcıları, 6172 sayılı Kanun'un Ek Madde 1'in 3. Fıkrasına göre kendisine tahakkuk ettirilen su kullanım hizmet bedelini ve borçlarını kendisine bildirilen/ilan edilen ödeme dönemlerinde düzenli olarak ödemek zorundadır.

Sulama Birliğine devlet bütçesinden herhangi bir kaynak aktarılmadığı için, birlik zamanında tahsil ettiği su kullanım hizmet bedeli gelirleri ile hizmeti sürdürebilmektedir. Bu sebeple, su kullanım hizmet bedeli tahsilat dönemlerini bu durumu gözeterek, önceden su kullanıcılarına ilan etmektedirler.

Tahsilatların düzenli olarak yapılamaması hizmetlerin aksamasına yol açmanın yanı sıra kamu kaynakları ile yapılan tesislere gereken bakım ve onarımların yapılmasını geciktirmekte ve tesislerin kullanım ömürlerini kısaltmaktadır.

Alacakların takibi hususu, su kullanım hizmet bedelini kendisine bildirilen ilan edilen ödeme dönemlerinde ödeyen su kullanıcılarının hakkının korunması ve adil yönetim anlayışının gereği olarak kabul etmek gerekmektedir.

6172 sayılı Kanunun, Ek Madde 1'in, 5'inci Fıkrasına göre ise, Birlikler vadesinde ödenmeyen alacaklarını genel hükümlere göre tahsil etmek durumundadırlar. Genel hükümlerden kasıt Borçlar Kanunu ile İcra ve İflas Kanunu'dur.

6172 sayılı Kanunun 9. Maddesin 3. fıkrasının (e) bendi ve 18. Maddesinin 2. Fıkrası gereği Birliklerin alacaklarının takip edilmesi kanuni bir zorunluluk olup, birlik başkanlıklarının bu görevi zamanında yerine getirememesi durumunda oluşan kamu zararı, birlik yöneticilerine rücu edilecektir. Bu sebeple yeni dönemde mesaha, tahakkuk ve tahsilat işlemlerinin yanı sıra alacakların takibinde de kamu görevlisi birlik başkanları özel bir hassasiyet göstermektedir.

2017 Yılında su kullanıcılarının %9,9'na, 2018 yılında ise %7,48'ine icra takibi başlatılmıştır. Birlik Başkanlıklarınca 2019 yılı kesin hesaplarının karara bağlanması süresi devam ettiğinden sonuçların değerlendirilmesini müteakip kamuoyuyla paylaşılacaktır.

6172 sayılı Kanun'un 2. maddesi I fıkra (j) bendi ile 9. Maddesi 3.fıkra, (c) bendinde de belirtildiği üzere, sulama birlikleri gerçek maliyetleri karşılayabilecek bir su kullanım hizmet bedeli tarifesi hazırlamak, yılı bütçe taslağı ile birlikte sorumluluk sahasında bulunduğu Bölge Müdürünün Onay'ına sunmak ve uygulamakla yükümlüdür. Netice itibarıyla, Sulama Birliklerinin, gerçek maliyetlerini karşılayamayacak daha düşük bir su kullanım hizmet bedeli belirleme imkânı yoktur.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Bir sulama tesisinin işletme, bakım, onarım ve yönetim maliyeti birçok faktöre göre değişebilmektedir. Bunların başlıcaları izleme ve değerlendirme çalışmalarından elde edilen neticelere göre aşağıda sıralanmıştır:

- Sulama tesisinin klasik, kanaletli veya borulu sisteme göre inşa edilmesi,
- Sulama tesisine suyun cazibeli, terfili veya YAS kuyuları ile sağlanması
- Sulama tesisinin terfili İması durumunda terfi merkezi sayısı, terfi yüksekliği vb.
- Sulama sahasında uygulanan sulama yöntemi (vahşi, yüzeysel, basınçlı vb.),
- Sulama tesisinin işletme yaşı ve kalan ekonomik ömrü,
- Sulama tesisinin bakım ve onarım ihtiyacı,
- Sulama tesisinin yenileme ihtiyacı ve sulama birliğinin imkânları,
- İşletme, bakım ve onarım faaliyetlerinde kullanılan diğer girdi fiyatlarındaki artışlar (elektrik, asgari ücret, boru ve ekipmanları vb.),
- Sulama sahasındaki bitki deseni,
- Sulama Birliğinin Kurumsal Kapasitesi (Teşkilat Yapısı, Personelin vasfı ve sayısı, Araç ve İş Makinası Parkı Durumu, Araç veya iş makinası kiralama ihtiyacı),

Sulama Birliğinin borç stoğu ve birliğin bu borcu ödeme kabiliyeti, mali yeterliliği ve etkinliği. Sulama Birlikleri bu faktörlere göre ortaya çıkan gerçek maliyetlere göre su kullanım hizmet bedelini belirlemektedir. Genel ilke, fiiliyattaki sulama oranına göre, kar maksadı gütmeksizin, tesisin işletme, bakım ve yönetim giderlerini karşılayabilecek bir su kullanım hizmet bedelinin belirlenmesidir.

Malatya İlindeki sulama birliklerinin 2019 yılında uyguladıkları ve 2020 yılında uygulayacakları su kullanım hizmet bedeli tarifeleri yazımız ekinde yer almakta olup, bitkilere göre su kullanım hizmet bedelleri incelendiğinde 2018 yılına göre 2019 yılında %100 gibi bir artış olmadığı gibi, 2020 yılında da bu şekilde bir artış olmadığı görülmektedir. Malatya İlinde, cazibeli sulamaları işleten sulama birliklerinde hububat için 35 - 45 TL/da arasında değişen su kullanım hizmet bedeli uygulanırken, terfili sulamalarda 40 - 78 TL/da arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu sebeple cazibeli en düşük su kullanım hizmet bedeli ile terfili sulamadaki hizmet bedelinin karşılaştırılmasının doğru bir yaklaşım olmadığı düşünülmektedir.

Malatya İlindeki sulama birliklerinde su kullanım hizmet bedellerini vadesinde ödemediği için icra takibi başlatılan üretici sayısı 2017 yılında 2493 kişi, 2018 yılında 2806 kişi, 2019 yılında 7311 kişidir.

6172 sayılı Kanun'un "*Personel İstihdamı*" başlıklı 14. Maddesinin 1. Fıkrasında birliğin amacına uygun idari, teknik ve yardımcı teknik personelin 22.05.2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre çalıştırılacağı ve çalıştırılan personelin işverenin "*Birlik*" olduğu hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla sulama birliklerinde istihdam edilen personel kamu personeli değildir. 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun mütemmim cüzü olan Çerçeve Ana Statü'nün 17. Maddesinin 4 üncü fıkrasında da birlikte istihdam edilecek personele 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağı, işe alınmaları, özlük ve sosyal haklarının aynı mevzuata tabi olduğu belirtilmektedir.

Dolayısıyla, yeni personel alımı ve/veya sulama sezonundan daha uzun bir süre mevsimlik işçilerin çalıştırılmasından kaynaklı personel giderlerinin %30' luk kısmı aşması durumunda sorumlu oldukları sulama birliklerinin başkanları birliği zarara uğrattıkları gerekçesi ile bu

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

bedelleri geri ödemek zorunda kalacaklardır. Yukarıda açıklanan mevzuat çerçevesinde Genel Müdürlüğümüzün veya Bölge Müdürlüğümüzün, birliklerde istihdam edilen personelin ücretleri ile özlük ve sosyal haklarıyla alakalı düzenleme yapma yetkisi bulunmamaktadır. Kanunda da belirtildiği üzere birliğin amacına uygun idari, teknik ve yardımcı teknik personel 22/05/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre çalıştırılmakta ve çalıştırılan personelin işvereni "Birlik" tir. 6172 sayılı Kanun'a göre, Sulama Birlikleri kâr gayesi güdemez ve kaynaktan tarla başına kadar suyun iletilmesi ve dağıtılması için yapılan tüm masrafları su kullanım hizmet bedeli geliri ile karşılamak durumundadır. Dolayısıyla, sulama birliklerinde çalışanlara ödenen aylık ücret vb. diğer ödemeler de çiftçinin ödediği bu su kullanım hizmet bedeli ile karşılanmaktadır. Birlik personeline ödenen aylık ücret vb. ödemeler Birliğin kendi bütçesinden karşılanmakta, istihdam edilen personelin ücretleri ile özlük ve sosyal haklarıyla alakalı hususlar Birlik Başkanınca, çalışanlar sendikalı ise ilgili sendika ile yapılan toplu sözleşme çerçevesinde, sendikalı değilse bireysel sözleşmelerle belirlenmektedir.